DECIZIA DE PUNERE ÎN APLICARE (UE) 2020/1500 A COMISIEI

din 28 iulie 2020

privind aplicabilitatea Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului contractelor atribuite pentru activități legate de producerea și vânzarea angro a energiei electrice în Lituania

[notificată cu numărul C(2020) 5031]

(Numai textul în limba lituaniană este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene,

având în vedere Directiva 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE ([1]), în special articolul 35 alineatul (3),

după consultarea Comitetului consultativ pentru achizițiile publice,

întrucât:

1. SITUAȚIA DE FAPT

(1) La 8 aprilie 2019, Lietuvos energija UAB (denumită în continuare „solicitantul") a prezentat Comisiei o cerere în temeiul articolului 35 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE (denumită în continuare „cererea").

(2) Cererea privește activitățile de producere și de vânzare angro a energiei electrice nereglementate de autoritatea națională ([2]). În e-mailul său din 18 iunie 2019, solicitantul a confirmat că cererea nu vizează tranzacțiile legate de energia de echilibrare și de energia de reglementare, de furnizarea de capacități de rezervă și de îndeplinirea obligațiilor de serviciu public.

(3) Cererea nu a fost însoțită de o poziție argumentată și motivată, adoptată de o autoritate națională independentă competentă în ceea ce privește activitățile în cauză, în care să se analizeze în detaliu condițiile de aplicabilitate a articolului 34 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE în ceea ce privește activitățile în cauză, în conformitate cu alineatele (2) și (3) de la articolul menționat. În consecință, în conformitate cu punctul 1 din anexa IV la Directiva 2014/25/UE, Comisia trebuie să adopte un act de punere în aplicare privind cererea în termen de 105 zile lucrătoare. Termenul inițial a fost suspendat în conformitate cu punctul 2 din anexa IV la Directiva 2014/25/UE. Termenul convenit între solicitant și Comisie pentru adoptarea actului de punere în aplicare expiră la 31 iulie 2020.

(4) În conformitate cu articolul 35 alineatul (2) din Directiva 2014/25/UE, Comisia a informat autoritățile lituaniene cu privire la cerere și a solicitat informații suplimentare la 14 mai 2019 și la 24 mai 2019. Autoritățile lituaniene au răspuns la 18 septembrie și la 23 septembrie 2019. Comisia a solicitat clarificări suplimentare la 7 octombrie 2019, 30 ianuarie și 17 martie 2020, iar autoritățile lituaniene au răspuns la 22 ianuarie, 5 martie și 19 martie 2020. În contextul consultării Comitetul consultativ pentru achizițiile publice, autoritățile lituaniene au furnizat informații suplimentare la 9 iulie 2020.

(5) Comisia a cerut informații suplimentare de la solicitant la 3 mai, 27 mai și 14 iunie 2019 și a primit din partea acestuia răspunsuri la 17 mai 2019, 12 iunie și 18 iunie 2019.

2. CADRUL JURIDIC

(6) Directiva 2014/25/UE se aplică atribuirii de contracte pentru desfășurarea de activități legate, printre altele, de producerea și vânzarea angro a energiei electrice, cu excepția cazului în care activitatea menționată face obiectul unei derogări în temeiul articolului 34 din directiva respectivă. Directiva 2014/25/UE nu se aplică anumitor tipuri din acea activitate dacă nu sunt considerate activități relevante în temeiul articolului 9 alineatul (2) din directiva respectivă.

([1]) JO L 94, 28.3.2014, p. 243.

([2]) Astfel de activități pot face obiectul legislației UE și naționale care acordă acces gratuit la piață, a se vedea secțiunea 3.1 din prezenta decizie.

(7) În temeiul articolelor 34 și 35 din Directiva 2014/25/UE, contractele al căror scop este să facă posibilă desfășurarea uneia dintre activitățile cărora li se aplică directiva în cauză nu intră, la cererea unui stat membru sau a unei entități contractante, sub incidența directivei menționate. Această derogare poate fi acordată dacă, în statul membru în care se desfășoară activitatea, aceasta este expusă direct la concurență pe piețe la care nu este restricționat accesul. Expunerea directă la concurență se evaluează pe baza unor criterii obiective, ținându-se seama de caracteristicile specifice ale sectorului în cauză.

3. EVALUARE

3.1. Accesul nerestricționat la piață

(8) Accesul la o piață se consideră a fi nerestricționat în cazul în care statul membru vizat a implementat și a aplicat actele legislative relevante ale Uniunii referitoare la deschiderea unui anumit sector sau a unei părți a acestuia. Actele legislative respective sunt enumerate în anexa III la Directiva 2014/25/UE, care include, în ceea ce privește sectorul energiei electrice, Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului ([3]).

(9) După cum a confirmat solicitantul și pe baza informațiilor aflate la dispoziția Comisiei, Lituania a transpus ([4]) și aplică Directiva 2009/72/CE. Prin urmare, accesul la piața relevantă se consideră nerestricționat în conformitate cu articolul 34 alineatul (3) din Directiva 2014/25/UE.

3.2. Expunerea directă la concurență

(10) Expunerea directă la concurență trebuie evaluată pe baza mai multor indicatori, niciunul dintre aceștia nefiind decisiv în sine. În ceea ce privește piețele vizate de prezenta decizie, cota principalilor actori pe o anumită piață este un criteriu care trebuie luat în considerare. Ținând seama de caracteristicile piețelor vizate, trebuie luate în considerare, de asemenea, alte criterii suplimentare.

(11) Prezenta decizie nu aduce atingere aplicării normelor în materie de concurență și privind ajutoarele de stat, nici altor domenii ale dreptului Uniunii. În special, criteriile și metodologia utilizate pentru evaluarea expunerii directe la concurență în temeiul articolului 34 din Directiva 2014/25/UE nu sunt neapărat identice cu cele utilizate pentru efectuarea unei evaluări în temeiul articolului 101 sau al articolului 102 din TFUE ori în temeiul Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului ([5]), după cum a confirmat Tribunalul Uniunii Europene ([6]).

(12) Trebuie reținut faptul că scopul prezentei decizii este de a stabili dacă activitățile vizate de cerere sunt expuse direct la concurență, pe piețe la care nu este restricționat accesul în sensul articolului 34 din Directiva 2014/25/UE. Se va asigura astfel faptul că, în lipsa disciplinei impuse de regulile detaliate privind achizițiile prevăzute în Directiva 2014/25/UE, achizițiile pentru desfășurarea activităților vizate vor fi realizate într-un mod transparent, nediscriminatoriu, bazat pe criterii ce permit achizitorilor să identifice soluția care, în general, este cea mai avantajoasă din punct de vedere economic.

3.2.1. *Definirea pieței produsului*

(13) Solicitarea vizează producerea și vânzarea angro a energiei electrice.

(14) În hotărârea pronunțată în Cauza COMP M.4110 E.ON – ENDESA ([7]), Comisia a identificat următoarele piețe relevante de produse în sectorul energiei electrice: producerea și furnizarea angro; transportul; distribuția și furnizarea cu amănuntul. Deși unele dintre aceste piețe pot fi subdivizate și mai mult, până în prezent, practica anterioară a Comisiei ([8]) a respins distincția între o piață de producere a energiei electrice și o piață a vânzării angro a energiei electrice, deoarece producerea energiei electrice în sine reprezintă doar un prim pas în lanțul valoric, însă volumele de energie electrică produse sunt comercializate prin intermediul pieței angro.

([3]) Directiva 2009/72/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 55).
([4]) Actul național de transpunere: Lietuvos Republikos Elektros Energetikos Įstatymas, 2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1881.
([5]) Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul CE privind concentrările economice) (JO L 24, 29.1.2004, p. 1).
([6]) Hotărârea din 27 aprilie 2016, Österreichische Post AG/Comisia, T-463/14, ECLI:EU:T:2016:243, punctul 28.
([7]) Cazul COMP/M.4110 – E.ON/ENDESA din 25 aprilie 2006, punctele 10 și 11, p. 3.
([8]) Cazul COMP/M.3696 – E.ON/MOL din 21 ianuarie 2005, punctul 223, Cazul COMP/M.5467 – RWE/ESSENT din 23 iunie 2009, punctul 23.

(15) În 2012, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare 2012/218/UE ([9]) și Decizia de punere în aplicare 2012/539/UE ([10]) privind piața germană, respectiv piața italiană a energiei electrice. În ceea ce privește Germania, Comisia a considerat că producerea și comercializarea energiei electrice, reglementate prin Legea privind sursele regenerabile de energie, nu fac parte din piața de producere și primă vânzare a energiei electrice produse din surse convenționale, deoarece energia electrică produsă din surse regenerabile nu este, de obicei, vândută direct pe piața angro, ci este prima dată achiziționată de operatorii rețelelor de transport la un tarif stabilit prin lege. În mod similar, în ceea ce privește Italia, Comisia a considerat că piața pentru producerea și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse regenerabile este separată de piața pentru producția și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse convenționale, deoarece vânzarea energiei electrice produse din surse regenerabile care fac obiectul mecanismului *Comitato Interministeriale Prezzi del 29 aprile 1992 (CIP6)* și al celui de tarife de furnizare (FIT) are loc în principal prin intermediul operatorului de servicii energetice. Principalele motive care au stat la baza acestei distincții făcute de Comisie sunt, în esență, vânzarea de către producătorii de energie electrică din surse regenerabile a producției lor către o entitate care nu operează pe piață, care este Operatorul sistemului de transport în Germania și *Gestore dei Servizi Energetici* în Italia. Alte considerații care au fost prezentate în cele două precedente au fost: prioritate la furnizare pentru sursele regenerabile și un tarif stabilit prin lege. Comisia a tras concluzia că în Germania și în Italia producția din surse regenerabile și prima vânzare nu au fost supuse, prin urmare, forțelor pieței.

(16) În 2017, Comisia a adoptat Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/71 ([11]) în legătură cu piața energiei electrice din Țările de Jos. În ceea ce privește Țările de Jos, Comisia a considerat că nu este necesar să se definească piețe separate pentru energia electrică în funcție de sursa acesteia. Principalele diferențe față de Deciziile de punere în aplicare 2012/218/UE și 2012/539/UE în legătură cu Germania și Italia au fost următoarele: faptul că energia electrică din surse regenerabile a fost vândută direct pe piața angro și nu unei entități care nu operează pe piață, inexistența priorității la furnizare pentru energia electrică din surse regenerabile, faptul că tariful stabilit prin lege aplicabil energiei electrice din surse regenerabile a fost sub forma unei prime de furnizare (spre deosebire de rata fixă menționată în Deciziile de punere în aplicare 2012/218/UE și 2012/539/UE în legătură cu Germania și Italia) și faptul că subvențiile pentru sursele regenerabile au făcut obiectul unui proces de licitație la început, atunci când diferite tehnologii concurau pentru un cuantum predefinit al subvențiilor.

(17) Având în vedere Deciziile de punere în aplicare 2012/218/UE, 2012/539/UE și (UE) 2018/71, este necesar să se examineze, în cazul de față, pe baza acelorași criterii, pertinența unei distincții între energia electrică produsă din surse regenerabile și energia electrică produsă din surse convenționale.

(18) În răspunsul din 18 septembrie 2019 la cererea de informații formulată de Comisie la 14 mai 2019, autoritățile lituaniene au informat că există actualmente trei scheme de sprijin pentru energia electrică produsă din surse regenerabile.

(19) **Prima schemă de sprijin** se aplică producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie (denumite în continuare „SRE") care au obținut dreptul de a beneficia de stimulentele schemei între 1 ianuarie 2002 și 23 mai 2011. Elementele principale ale primei scheme sunt: achiziția obligatorie de energie electrică SRE de către o societate desemnată de Ministerul Energiei sau de către rețeaua de distribuție, prioritate la furnizare; rată fixă stabilită de autoritatea de reglementare în domeniul energiei, scutire de responsabilitatea de echilibrare a rețelei și compensarea producătorului pentru costurile conectării la rețea. În funcție de capacitatea instalației, prima schemă face obiectul unui proces concurențial pentru autorizațiile de construcție.

(20) Capacitatea instalată care ar putea beneficia de stimulentele din cadrul primei scheme de sprijin a fost de 237 MW, iar perioada pentru acordarea stimulentelor s-a aplicat până la sfârșitul anului 2020 sau, dacă perioada dintre data eliberării autorizației de producție și 2020 a fost mai mică de 12 ani, pe parcursul unei perioade de 12 ani începând de la data la care a fost eliberată autorizația de producție.

(21) **A doua schemă de sprijin** se aplică producătorilor de energie electrică obținută din SRE care au obținut dreptul de a beneficia de stimulentele schemei între 24 mai 2011 și 30 aprilie 2019. Elementele principale ale celei de a doua scheme sunt: achiziția obligatorie de energie electrică SRE de către o societate desemnată de Ministerul Energiei sau de către rețeaua de distribuție; prioritate la furnizare; rată fixă atribuită în urma unei licitații sau stabilită de autoritatea de reglementare în domeniul energiei; scutire de responsabilitatea de echilibrare a rețelei și compensarea producătorului pentru costurile conectării la rețea.

([9]) Decizia de punere în aplicare 2012/218/UE din 24 aprilie 2012 în ceea ce privește producerea și vânzarea angro de energie electrică din surse convenționale în Germania (JO L 114, 26.4.2012, p. 21).

([10]) Decizia de punere în aplicare 2012/539/UE din 26 septembrie 2012 privind producția și vânzarea angro de energie electrică produsă din surse convenționale în macrozona nord și în macrozona sud din Italia (JO L 271, 5.10.2012, p. 4).

([11]) Decizia de punere în aplicare (UE) 2018/71 a Comisiei din 12 decembrie 2017 de derogare, în ceea ce privește producerea și vânzarea angro de energie electrică în Țările de Jos, de la aplicarea Directivei 2014/25/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale și de abrogare a Directivei 2004/17/CE (JO L 12, 17.1.2018, p. 53).

(22) În funcție de capacitatea instalației, în cadrul celei de a doua scheme de sprijin, alocarea sprijinului pentru rata fixă este stabilită printr-o procedură concurențială de licitație.

(23) Capacitatea instalată care ar putea beneficia de sprijin este de 464 MW și se aplică perioada pentru acordarea stimulentelor, care este de 12 ani începând cu data la care a fost eliberată autorizația de producție, iar plățile vor continua până în 2029.

(24) **A treia schemă de sprijin** a fost aprobată de Comisie ([12]) și a intrat în vigoare la 1 mai 2019. Elementele principale ale celei de a treia scheme sunt: prioritate la furnizare; tarifele se bazează pe o primă peste prețul de piață stabilită în urma unui proces de licitație (nu se efectuează nicio plată în cazul unor prețuri egale cu zero sau negative timp de șase ore sau mai mult; nu se efectuează nicio plată pentru cantități produse peste producția de energie electrică atribuită în cadrul unei licitații); scutirea de responsabilitatea echilibrării rețelei pentru instalații cu capacitatea de sub 500 kW și pentru proiecte-pilot.

(25) În cadrul celei de a treia scheme de sprijin, sprijinul bazat pe prime trebuie stabilit printr-o procedură concurențială de licitație pentru toate tipurile de instalații, fără diferențiere în funcție de dimensiune și tehnologie.

(26) Valoarea stimulentelor în cadrul celei de a treia scheme de sprijin este de aproximativ 2,9 TWh și se aplică perioada pentru acordarea stimulentelor, de 12 ani începând de la data la care a fost eliberată autorizația de producție.

(27) Conform solicitantului, a treia schemă de sprijin pentru energia electrică produsă din surse regenerabile în Lituania este asemănătoare măsurilor respective adoptate în Țările de Jos. Acest lucru ar justifica prin urmare definirea unei singure piețe a produsului care să cuprindă atât energia electrică produsă din surse convenționale, cât și pe cea produsă din surse regenerabile. Cu toate acestea, Comisia ia notă de faptul că a treia schemă a fost introdusă abia foarte recent.

(28) Conform autorităților lituaniene, producția și vânzarea angro trebuie definite ca o singură piață, indiferent de sursa energiei electrice. Ca alternativă, dacă trebuie definite două piețe, autoritățile lituaniene propun următoarea diferențiere: o piață pentru energia electrică din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția energiei electrice din surse regenerabile din cadrul primei și al celei de a doua scheme de sprijin, și o piață pentru energia electrică din surse regenerabile din cadrul primei și al celei de a doua scheme de sprijin.

(29) Energia electrică produsă în cadrul celei de a treia scheme de sprijin primește sprijin bazat pe prime stabilit printr-o procedură concurențială de licitație pentru toate tipurile de instalații, fără diferențiere în funcție de dimensiune și tehnologie. Perioada de sprijin per instalație este de 12 ani. Beneficiarii primesc o primă maximă, stabilită ca diferență între un preț maxim (costul tehnologiei SRE celei mai eficiente din punctul de vedere al costurilor disponibile în Lituania – instalație terestră pentru energie eoliană) și un preț de referință. În aprilie 2019, Comisia, prin Decizia C(2019) 3122 ([13]), a constatat că sprijinul financiar pentru schemă a fost compatibil cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE.

(30) Energia electrică produsă în cadrul celei de a treia scheme primește sprijin bazat pe prime stabilit în urma unei proceduri concurențiale de licitație. Această situație diferă în mod semnificativ de situația energiei electrice produse din surse regenerabile, care primește o plată stabilită prin lege indiferent de condițiile de piață.

(31) Ținând seama de elementele specifice menționate mai sus ale pieței energiei electrice din Lituania, în scopul evaluării condițiilor stabilite la articolul 34 alineatul (1) din Directiva 2014/25/UE și fără a aduce atingere dreptului concurenței și normelor privind ajutoarele de stat, piața respectivă de produse se definește ca fiind piața pentru producerea și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin.

(32) În ceea ce privește prima și a doua schemă de sprijin, în cadrul ambelor scheme, producătorii de energie electrică beneficiază de o rată fixă pentru energia electrică pe care o generează, indiferent de condițiile de piață.

(33) Aceștia sunt scutiți de responsabilitățile legate de echilibrarea rețelei: operatorul rețelei de transport sau de distribuție gestionează echilibrarea, în funcție de rețeaua la care este conectat producătorul.

(34) Aceștia beneficiază de o compensare pentru costurile conectării instalațiilor de producere a energiei electrice. În cazurile în care instalațiile producătorilor au fost conectate la rețeaua de energie electrică, aceștia au fost rambursați pentru o parte din costurile de conectare suportate de operatorul rețelei de energie electrică.

([12]) Ajutorul de stat SA.50199 (2019/N) din 23 aprilie 2019 privind Lituania, Sprijin acordat centralelor care produc energie electrică din surse regenerabile de energie.

([13]) Decizia C(2019) 3122 a Comisiei din … aprilie 2020 privind Lituania, Sprijin pentru centralele care produc energie electrică din surse regenerabile de energie.

(35) Producătorii de energie electrică au dreptul la o achiziție obligatorie a energiei electrice produse. Producătorii își pot vinde energia electrică pe piață, dar dacă aleg să nu facă acest lucru, au dreptul să vândă toată energia electrică produsă și cu care se alimentează rețeaua unei societăți desemnate atunci când instalațiile de producere a energiei electrice sunt conectate la rețeaua de transport sau unui operator al unei rețele de distribuție care deservește peste 100 000 de utilizatori atunci când instalațiile de producere a energiei electrice ale producătorilor sunt conectate la rețeaua de distribuție.

(36) Producătorii de energie electrică beneficiază de prioritate la furnizare. În temeiul dreptului la prioritate, operatorul rețelei de energie electrică trebuie să accepte, să transfere sau să distribuie – la tarife transparente, nediscriminatorii – toată energia electrică oferită de producător, iar acest drept la prioritate îi este garantat producătorului față de alți producători care produc energie electrică din alte surse decât SRE.

(37) Energia electrică produsă din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme constituie, așadar, o piață separată.

3.2.2. *Definirea pieței geografice*

(38) În 2012, Lituania s-a alăturat bursei de schimb de energie Nord Pool și astfel producătorii lituanieni de energie electrică au concurat între ei pentru a-și vinde energia electrică furnizorilor de pe piață. În 2013, sistemul lituanian de energie electrică era deja conectat la sistemele altor state membre precum Letonia, iar din decembrie 2015, și Suedia și Polonia. Cu toate acestea, Lituania rămâne o zonă de ofertare unică.

(39) Conform solicitantului, cererea se referă la activități de pe teritoriul Lituaniei.

(40) În Deciziile sale de punere în aplicare 2012/218/UE și (UE) 2018/71 în ceea ce privește piețele energiei electrice, Comisia a considerat că sfera geografică a pieței este națională.

(41) În lipsa oricărei indicații a unei sfere diferite a pieței geografice, în scopul evaluării efectuate în temeiul prezentei decizii și fără a aduce atingere dreptului concurenței și normelor privind ajutoarele de stat, Comisia consideră că sfera geografică a pieței de producere și vânzare angro a energiei electrice în ceea ce privește energia electrică produsă din ambele surse, convenționale și regenerabile (care fac obiectul tuturor schemelor), este teritoriul Lituaniei.

3.2.3. *Analiza pieței*

(42) Este important să se menționeze că, pe piețele lituaniene de producere și de vânzare angro a energiei electrice, nu tuturor actorilor de pe piață li se aplică regulile privind achizițiile publice. Prin urmare, societățile cărora nu li se aplică regulile menționate, atunci când acționează pe piețele respective, ar trebui în mod normal să aibă posibilitatea de a exercita o presiune concurențială asupra actorilor de pe piață cărora li se aplică regulile privind achizițiile publice. Conform autorităților lituaniene, pe piețele care fac obiectul cererii, pe lângă solicitant, următoarelor entități li se aplică regulile privind achizițiile publice: UAB Vilniaus energija, AB Panevėžio energija, VšĮ Alantos technologijos ir verslo mokykla, AB Vilniaus šilumos tinklai, AB Klaipėdos energija și AB Šiaulių energija.

3.2.3.1. Producerea și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse convenționale și din surse regenerabile de energie, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin

(43) În Deciziile sale de punere în aplicare 2012/218/UE și 2012/539/UE, Comisia a considerat că, în ceea ce privește piața producerii și a vânzării angro, este relevantă cota de piață cumulată a primelor trei întreprinderi ca dimensiune. Totuși, dat fiind faptul că nu tuturor actorilor de pe piață li se aplică regulile privind achizițiile publice, analiza se concentrează pe poziția pe piață a actorilor individuali de pe piață cărora li se aplică regulile privind achizițiile publice și pe constrângerile concurențiale impuse acestora. Alte măsuri de concentrare pot fi, de asemenea, considerate relevante.

(44) Pe piața lituaniană de producere a energiei electrice, după cum reiese din răspunsul autorităților lituaniene din 5 martie 2020 la cererea de informații a Comisiei din 30 ianuarie 2020, solicitantul este cel mai mare actor de pe piață, iar cota sa de piață a fluctuat în perioada 2015-2019 între valoarea maximă de 60,8 % în 2018 și cea minimă de 53,9 % în 2019. Al doilea actor de pe piață este AB ACHEMA, care a reușit să își sporească cotele de piață în aceeași perioadă, de la 10,3 % în 2015 la 23 % în 2019. Următorii doi actori de pe piață ca dimensiune au, fiecare dintre ei, cote de piață între 5 % și 10 %. Comisia remarcă faptul că, în afară de solicitant, celorlalți actori majori activi de pe piață nu li se aplică regulile privind achizițiile publice. UAB Vilniaus Energija se supune regulilor privind achizițiile publice, însă din 2016 nu mai este activă pe piața respectivă.

(45) Conform legislației naționale, piața vânzării angro a energiei electrice constă în tranzacționarea la bursa de energie electrică, în cadrul acordurilor bilaterale și în tranzacționarea energiei de echilibrare și de reglementare.

(46) Conform tabelului 14 din răspunsul solicitantului din 17 mai 2019 la cererea de informații a Comisiei din 3 mai 2019, din volumele totale tranzacționate în Lituania, peste 75 % din energia electrică este tranzacționată prin bursa de schimb de energie Nord Pool. Nord Pool este cea mai mare bursă europeană de schimb de energie. Nord Pool furnizează energie în întreaga Europă. Nord Pool oferă servicii de tranzacționare pentru ziua următoare și intrazilnice, precum și servicii de compensare și decontare, de date și de conformare și servicii de consultanță. Nord Pool operează pe piețe de tranzacționare a energiei din Norvegia, Danemarca, Suedia, Finlanda, Estonia, Letonia, Lituania, Germania, Țările de Jos, Belgia, Austria, Luxemburg, Franța și Regatul Unit. În 2019, Nord Pool a negociat un volum total de energie de 494 TWh, care include peste 90 % din consumul total de energie de pe piața Nordică și Baltică.

(47) Lichiditatea pieței angro reprezintă un indicator relevant pentru concurență, deoarece volumele suficiente atât în ceea ce privește oferta, cât și în ceea ce privește cererea pentru produsele angro relevante (de exemplu, cerere scăzută, situație de vârf, blocuri orare pentru intervale de timp diferite) oferă oportunități de aprovizionare și de acoperire a riscurilor comercianților și furnizorilor.

(48) Gradul de lichiditate a pieței angro Nord Pool confirmă concluzia că entitățile contractante care operează pe piața lituaniană de producere și vânzare angro sunt expuse la concurență.

(49) Capacitatea de interconectare este suficientă pentru a face posibile importuri sau exporturi semnificative către sau din Lituania. În plus, Lituania face parte din bursa de schimb de energie Nord Pool, în cadrul căreia concurează o serie de țări producătoare de energie electrică (Norvegia, Suedia, Finlanda, Danemarca, Estonia, Letonia și Lituania). O parte semnificativă a importurilor de energie electrică lituaniene provine din Rusia și Belarus.

(50) Este probabil ca creșterea capacității de interconectare între Lituania și alte țări să fi avut un impact favorabil asupra competiției de pe piața lituaniană a producerii de energie electrică.

(51) Conform cererii, importurile au acoperit un volum de 80 % din cererea lituaniană de energie electrică în 2018. Importurile nete au crescut de la 7208 TWh în 2015 la 9632 TWh în 2018, în timp ce energia electrică produsă în Lituania a scăzut de la 4598 TWh la 3220 TWh. Solicitantul explică faptul că, deși capacitatea totală instalată în Lituania ar fi suficientă pentru a satisface cererea, energia electrică importată este mai ieftină decât cea produsă local. Drept urmare, activitatea unora dintre instalațiile acestuia a fost sistată și instalațiile sunt păstrate sub formă de capacități de rezervă.

(52) Amploarea importurilor pe piața lituaniană conduce la concluzia că entitățile contractante care funcționează pe piața lituaniană pentru producerea energiei electrice produse din surse convenționale și regenerabile, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme, sunt expuse la concurență.

3.2.3.2. Producția și vânzarea angro a energiei electrice din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin

(53) Pe baza caracteristicilor schemelor de sprijin, Comisia constată că prima și a doua schemă de sprijin prezintă asemănări cu schemele analizate în Deciziile de punere în aplicare 2012/218/UE și 2012/539/UE în ceea ce privește Italia și Germania. În ambele cazuri, Comisia a distins caracteristici specifice deosebit de importante. În primul rând, producția de energie electrică din SRE beneficiază de conectare prioritară la rețea și are prioritate față de energia electrică din surse convenționale în ceea ce privește furnizarea în rețea, ceea ce înseamnă că practic această producție nu depinde de cerere. În al doilea rând, producerea și furnizarea sunt complet independente de prețuri, deoarece producătorii de energie electrică SRE au dreptul la o plată stabilită prin lege.

(54) Dată fiind similitudinea caracteristicilor primei și ale celei de a doua scheme în Lituania cu producerea de energie electrică SRE analizată în deciziile din 2012, Comisia concluzionează că aceste activități nu sunt expuse la concurență.

4. **CONCLUZII**

(55) Având în vedere factorii analizați mai sus, condiția expunerii directe la concurență stabilită la articolul 34 din Directiva 2014/25/UE trebuie considerată îndeplinită în ceea ce privește producția și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin în Lituania.

(56) Totodată, întrucât condiția accesului nerestricționat la piață este considerată îndeplinită, Directiva 2014/25/UE nu ar trebui să se aplice atunci când entitățile contractante atribuie contracte al căror scop este de a permite realizarea producerii și a vânzării angro a energiei electrice produse din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin, în Lituania, nici atunci când acestea organizează concursuri de proiecte pentru realizarea acestei activități în zona geografică respectivă.

(57) Având în vedere factorii analizați mai sus, condiția expunerii directe la concurență stabilită la articolul 34 din Directiva 2014/25/UE nu trebuie considerată îndeplinită în ceea ce privește producția și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin în Lituania. Prin urmare, Directiva 2014/25/UE trebuie să se aplice în continuare atunci când entitățile contractante atribuie contracte al căror scop este să permită realizarea activității respective în Lituania și atunci când acestea organizează concursuri de proiecte pentru desfășurarea acestei activități în zona geografică respectivă.

(58) Întrucât producerea de energie electrică din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin trebuie să facă în continuare obiectul Directivei 2014/25/UE, se reamintește faptul că contractele de achiziții care se referă la mai multe activități trebuie tratate în conformitate cu articolul 6 din directiva menționată. Aceasta înseamnă că, atunci când o entitate contractantă efectuează o achiziție „mixtă", adică o achiziție realizată pentru a sprijini efectuarea ambelor activități scutite de aplicarea Directivei 2014/25/UE și a unor activități care nu sunt scutite de aplicarea acesteia, trebuie să se ia în considerare activitățile pentru care este prevăzut în principal contractul. În cazul unor asemenea achiziții mixte, al căror scop este, în principal, sprijinirea activităților care nu beneficiază de derogare, se aplică dispozițiile Directivei 2014/25/UE. În cazul în care este imposibil să se stabilească în mod obiectiv pentru care activitate este destinat contractul în principal, contractul trebuie atribuit în conformitate cu normele prevăzute la articolul 6 alineatul (3) din Directiva 2014/25/UE.

(59) Se reamintește faptul că articolul 16 din Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului ([14]) privind atribuirea contractelor de concesiune prevede o scutire de la aplicarea directivei respective pentru concesiuni atribuite de entitățile contractante dacă, în statul membru în care urmează a fi executate concesiunile, s-a stabilit, conform articolului 35 din Directiva 2014/25/UE, că activitatea este expusă direct concurenței în conformitate cu articolul 34 din respectiva directivă. Întrucât s-a ajuns la concluzia că activitatea de producere și vânzare angro a energiei electrice din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția energiei electrice produse din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin, face obiectul concurenței, contractele de concesiune al căror scop este de a face posibilă desfășurarea activităților respective în Lituania vor fi excluse din domeniul de aplicare al Directivei 2014/23/UE.

(60) Prezenta decizie se bazează pe situația de drept și de fapt din perioada aprilie 2019-mai 2020, astfel cum reiese din informațiile transmise de solicitant, de autoritățile lituaniene și din informațiile disponibile publicului. Aceasta ar putea fi revizuită în cazul în care nu ar mai fi îndeplinite condițiile pentru aplicabilitatea articolului 34 din Directiva 2014/25/UE, în urma unor modificări semnificative ale situației de drept sau de fapt,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Directiva 2014/25/UE nu se aplică contractelor atribuite de entități contractante și al căror scop este de a permite ca producerea și vânzarea angro a energiei electrice produse din surse convenționale și din surse regenerabile, cu excepția producerii și a vânzării angro a energiei electrice din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin, să se realizeze în Lituania.

Articolul 2

Directiva 2014/25/UE continuă să se aplice contractelor atribuite de entități contractante și al căror scop este să permită ca producerea și vânzarea angro a energiei electrice din surse regenerabile care face obiectul primei și al celei de a doua scheme de sprijin să se realizeze în Lituania.

([14]) Directiva 2014/23/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 26 februarie 2014 privind atribuirea contractelor de concesiune (JO L 94, 28.3.2014, p. 1).

Articolul 3

Prezenta decizie se adresează Republicii Lituania.

Adoptată la Bruxelles, 28 iulie 2020.

Pentru Comisie
Thierry BRETON
Membru al Comisiei